

NR 169/2014

**OPINIE O DZIAŁALNOŚCI
PARLAMENTU, PREZYDENTA I PKW**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Nastawienie Polaków do parlamentu i prezydenta badamy w cyklu miesięcznym. W grudniowym sondażu¹ zapytaliśmy również o ocenę pracy Państwowej Komisji Wyborczej.

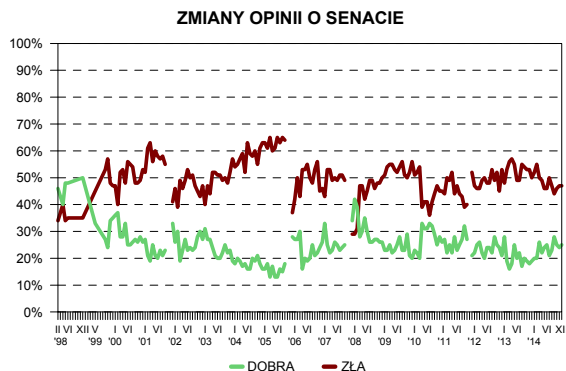
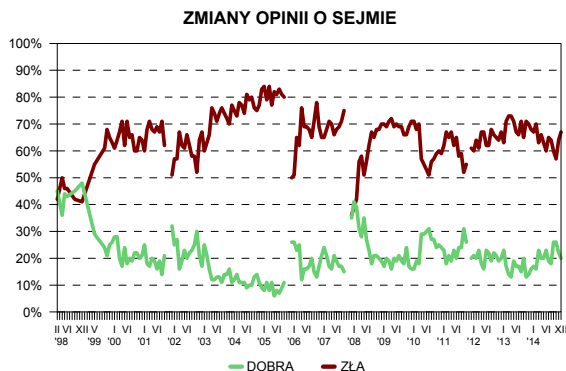
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Od ubiegłego miesiąca minimalnie wzrosło, i tak już znaczne, niezadowolenie Polaków z działalności izby niższej parlamentu. Obecnie pracę posłów negatywnie ocenia dwie trzecie badanych (67%, wzrost o 3 punkty procentowe), natomiast przeciwnego zdania jest zaledwie jedna piąta (20%). Stabilne i również raczej krytyczne pozostają notowania izby wyższej. Działalność Senatu dobrze ocenia jedna czwarta obywateli (25%), a źle – niemal połowa (47%).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany XI–XII 2014	
		2013	2014												
		XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		XII
w procentach															
Sejm	dobra	16	17	16	23	20	23	19	18	26	26	22	20	-2	
	zła	68	67	70	63	66	63	60	65	64	60	57	64	+3	
	Trudno powiedzieć	16	16	14	14	14	17	17	16	18	14	17	14	13	-1
Senat	dobra	19	20	20	26	22	24	25	21	23	28	25	24	+1	
	zła	50	52	55	50	49	46	46	50	47	44	46	47	0	
	Trudno powiedzieć	31	28	25	24	29	30	29	29	30	28	29	29	28	-1

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (295) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 4–11 grudnia 2014 roku na liczącej 936 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W niemal wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych działalność parlamentarzystów spotyka się na ogół z krytyką. Na tle innych nieco lepiej oceniają ją najmłodszy respondenci, badani o lewicowych poglądach politycznych, a w przypadku Senatu – również mieszkańcy największych aglomeracji. Z kolei negatywnym opiniom wyraźnie sprzyja zła sytuacja materialna badanych.

Najwyższy poziom niezadowolenia z pracy posłów obserwujemy w elektoracie Prawa i Sprawiedliwości, Polski Razem i Solidarnej Polski oraz Sojuszu Lewicy Demokratycznej. Bardziej przychylnie odbierają ją wyborcy Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego, choć również wśród nich negatywne opinie przewyższają aprobatę.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	34	54	12
PSL*	33	56	11
SLD*	22	78	0
PiS wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	11	82	7
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	16	66	18
Niezamierzający głosować	15	70	15

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

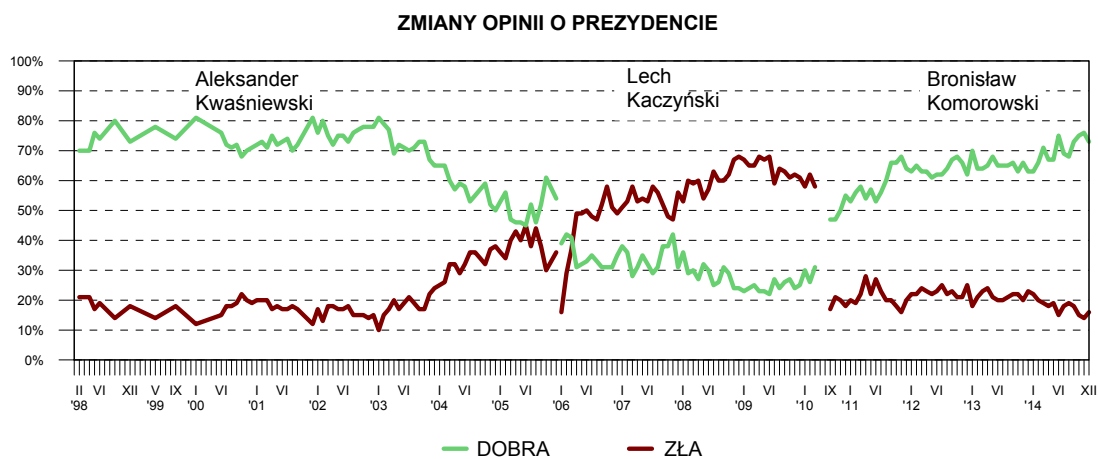
OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

W ciągu ostatniego miesiąca notowania prezydenta minimalnie się pogorszyły, trzeba jednak podkreślić, że punktem odniesienia są w tym przypadku rekordowo dobre wyniki z listopada. W grudniu z uznaniem o prezydenturze Bronisława Komorowskiego wypowiada

się niemal trzy czwarte obywateli (73%, spadek o 3 punkty procentowe), natomiast niezadowolone z niej deklaruje co szósty badany (16%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																		Zmiany XI–XII 2014	
	2013							2014												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		XII
	w procentach																			
Dobra	65	65	65	66	63	66	63	63	66	71	67	67	75	69	68	73	75	76	73	-3
Zła	20	20	21	22	22	20	23	22	20	19	18	19	15	18	19	18	15	14	16	+2
Trudno powiedzieć	15	15	14	12	15	14	14	15	14	10	15	14	10	13	13	9	10	10	11	+1

Aprobata prezydentury Bronisława Komorowskiego dominuje we wszystkich analizowanych grupach społecznych. Najczęściej wyrażają ją osoby w wieku od 35 do 44 lat, respondenci dobrze sytuowani, z gospodarstw domowych o najwyższych dochodach *per capita*, o lewicowych lub centrowych poglądach politycznych. Natomiast przeciwnego zdania częściej niż inni są badani znajdujący się w złej sytuacji materialnej, identyfikujący się z prawicą oraz bardzo zaangażowani w praktyki religijne (uczestniczący w nich kilka razy w tygodniu).

Uznanie dla działalności głowy państwa jest niemal powszechne wśród zwolenników PO i PSL. Deklaruje je także znaczna większość elektoratu SLD oraz ponad połowa zwolenników PiS (wraz z Polską Razem i Solidarną Polską).

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	95	2	3
PSL*	93	5	2
SLD*	71	18	11
PiS wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	52	36	12
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	78	11	11
Niezamierzający głosować	62	19	19

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Zadowolenie z obecnej prezydentury jest prawie powszechne wśród głosujących na Bronisława Komorowskiego w II turze wyborów prezydenckich. Z kolei ówcześni wyborcy Jarosława Kaczyńskiego niemal tak samo często ją aprobują, jak i krytykują.

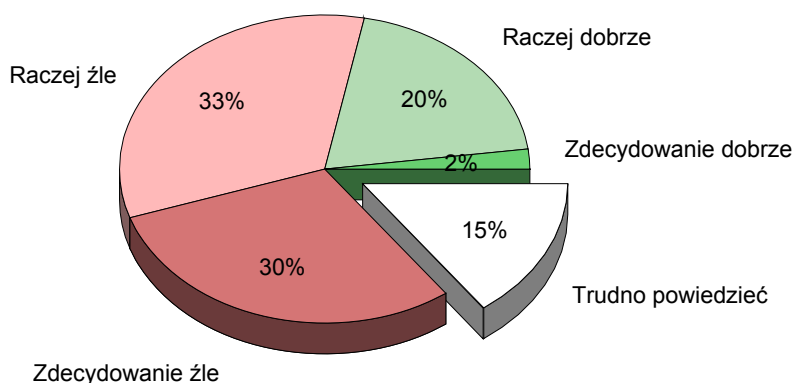
Tabela 5

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	92	4	4
Głosujący na Jarosława Kaczyńskiego	42	43	15
Niegłosujący	65	19	16

OCENY DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Opóźnienie w ogłoszeniu wyników po I turze wyborów samorządowych spowodowane problemami z systemem informatycznym wywołało medialną burzę wokół Państwowej Komisji Wyborczej. W jej następstwie sędziowie PKW zrezygnowali z funkcji i powołany został nowy skład komisji. Interesowało nas, jak po tych wydarzeniach odbierane jest funkcjonowanie tej instytucji. Wprawdzie trudno ocenić ich bezpośredni wpływ na ocenę działalności PKW ze względu na brak wcześniejszych pomiarów, niemniej można założyć, że kłopoty z liczeniem głosów odegrały tu pewną rolę, ponieważ wizerunek komisji jest obecnie negatywny. Jej działalność krytykuje dwie trzecie Polaków (63%), natomiast ponad jedna piąta (22%) wypowiada się o niej pozytywnie.

RYS. 1. JAK BY PAN(I) OCENIŁ(A) DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ?

We wszystkich analizowanych grupach przeważają osoby negatywnie odbierające pracę PKW. Taka opinia najsilniej zaznacza się wśród osób najlepiej wykształconych, deklarujących prawicowe poglądy polityczne, a także wśród wyborców PiS (oraz Polski Razem i Solidarnej Polski). Natomiast pod względem ocen pozytywnych wyróżniają się osoby identyfikujące się z lewicą i zwolennicy PSL.

Tabela 6

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Państwowej Komisji Wyborczej		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PSL*	43	39	18
PO	32	62	6
SLD*	28	66	6
PiS wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	7	87	6
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	21	61	18
Niezamierzający głosować	18	57	25

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Notowania parlamentu w grudniu nie odbiegają istotnie od ubiegłomiesięcznych. Praca obu izb, a zwłaszcza praca izby niższej, nadal częściej spotyka się ze społeczną krytyką niż aprobatą. W tym roku działalność Sejmu negatywnie oceniało od 57% do 70% Polaków, a działalność Senatu – od 44% do 55%, natomiast pozytywne oceny pracy parlamentarzystów

pozostawały w mniejszości (deklarowało je od 16% do 28% badanych). Zupełnie inaczej kształtowały się notowania prezydenta: opinie o działalności głowy państwa były w tym roku, a zwłaszcza w okresie ostatnich czterech miesięcy, bardzo dobre. W grudniu pozytywnie o obecnej prezydenturze wypowiedziało się blisko trzy czwarte obywateli.

Wydaje się, że kłopoty przy zliczaniu głosów wyborczych mogły zaważyć na ocenie działalności Państwowej Komisji Wyborczej – z deklaracji wynika, że do jej pracy większość Polaków jest obecnie nastawiona krytycznie.

Opracował
Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmiku?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		20	67	13	932
Płeć	Mężczyźni	22	71	7	452
	Kobiety	17	63	20	481
Wiek	18–24 lata	32	53	15	105
	25–34	20	69	11	185
	35–44	16	67	16	164
	45–54	23	64	12	146
	55–64	18	73	9	163
	65 lat i więcej	13	70	17	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	66	14	369
	Miasto do 19 999	17	70	13	138
	20 000 – 99 999	18	71	11	175
	100 000 – 499 999	22	64	13	157
	500 000 i więcej mieszk.	20	66	14	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	19	61	20	192
	Zasadnicze zawodowe	20	70	10	229
	Średnie	19	69	11	286
	Wyższe	20	66	14	225
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	18	68	13	89
	Średni personel, technicy	19	74	7	44
	Pracownicy adm.-biurowi	13	68	19	72
	Pracownicy usług	18	65	18	51
	Robotnicy wykwalifikowani	24	71	5	99
	Robotnicy niewykwalifik.	26	59	15	35
	Rolnicy	17	76	7	41
	Pracujący na własny rach.	31	62	7	42
	Bezrobotni	18	64	18	75
	Emeryci	12	72	16	206
	Renciści	26	60	13	53
	Uczniowie i studenci	36	45	19	70
	Gospodynie domowe i inni	19	72	9	55
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	68	14
spółce właścicieli prywatnych i państwa		20	68	12	82
sekt. pryw. poza rolnict.		22	68	10	227
prywatnym gosp. rolnym		17	76	7	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	18	69	13	95
	501–750	24	59	16	88
	751–1000	18	70	11	143
	1001–1500	22	64	13	150
	Powyżej 1500 zł	20	71	8	194
Ocena własnych war. mater.	Źle	11	73	15	106
	Średnie	16	71	13	374
	Dobre	25	62	13	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	68	19	38
	Raz w tygodniu	20	68	12	430
	1–2 razy w miesiącu	20	62	18	160
	Kilka razy w roku	17	71	11	204
	W ogóle nie uczestniczy	27	62	11	90
Poglądy polityczne	Lewica	29	63	8	126
	Centrum	26	64	11	285
	Prawica	17	73	10	285
	Trudno powiedzieć	11	65	24	236

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu ?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	47	28	931
Płeć	Mężczyźni	27	50	23	450
	Kobiety	23	44	33	481
Wiek	18–24 lata	38	36	26	104
	25–34	31	52	17	185
	35–44	20	42	37	164
	45–54	28	46	25	146
	55–64	17	55	28	163
	65 lat i więcej	21	45	35	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	48	28	369
	Miasto do 19 999	22	49	29	138
	20 000 – 99 999	24	51	24	175
	100 000 – 499 999	26	46	28	155
	500 000 i więcej mieszk.	35	31	34	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	23	43	34	191
	Zasadnicze zawodowe	20	52	28	229
	Średnie	26	49	25	286
	Wyższe	31	42	27	225
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	39	27	89
	Średni personel, technicy	34	44	22	44
	Pracownicy adm.-biurowi	24	43	33	72
	Pracownicy usług	23	48	29	51
	Robotnicy wykwalifikowani	22	53	25	99
	Robotnicy niewykwalifik.	28	51	21	35
	Rolnicy	18	50	32	41
	Pracujący na własny rach.	37	33	30	42
	Bezrobotni	19	55	26	75
	Emeryci	15	50	35	206
	Renciści	34	42	24	53
	Uczniowie i studenci	42	30	28	69
	Gospodynie domowe i inni	25	63	12	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	46	27	125
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	40	34	82
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	46	25	227
	prywatnym gosp. rolnym	17	48	34	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	19	54	26	95
	501–750	28	46	26	88
	751–1000	25	48	27	143
	1001–1500	29	42	29	148
	Powyżej 1500 zł	27	45	28	194
Ocena własnych war. mater.	Źle	13	65	21	106
	Średnie	22	50	28	374
	Dobre	30	40	30	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	52	31	37
	Raz w tygodniu	23	52	26	430
	1–2 razy w miesiącu	25	37	38	160
	Kilka razy w roku	28	47	25	204
	W ogóle nie uczestniczy	34	41	25	90
Poglądy polityczne	Lewica	38	42	20	126
	Centrum	29	44	26	285
	Prawica	27	48	25	285
	Trudno powiedzieć	10	51	38	235

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Bronisława Komorowskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		73	16	11	932
Płeć	Mężczyźni	74	17	9	450
	Kobiety	71	15	14	482
Wiek	18–24 lata	69	18	13	104
	25–34	71	14	14	185
	35–44	79	12	9	164
	45–54	74	14	11	146
	55–64	73	17	10	164
	65 lat i więcej	68	21	11	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	72	15	13	369
	Miasto do 19 999	74	17	9	138
	20 000 – 99 999	75	16	9	175
	100 000 – 499 999	67	19	14	156
	500 000 i więcej mieszk.	77	13	10	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	67	18	15	192
	Zasadnicze zawodowe	73	17	10	229
	Średnie	76	13	11	286
	Wyższe	73	17	11	225
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	79	12	9	89
	Średni personel, technicy	77	11	13	44
	Pracownicy adm.-biurowi	75	13	12	72
	Pracownicy usług	81	8	10	51
	Robotnicy wykwalifikowani	78	12	10	99
	Robotnicy niewykwalifik.	75	11	14	35
	Rolnicy	78	13	9	41
	Pracujący na własny rach.	81	10	9	42
	Bezrobotni	67	20	13	76
	Emeryci	69	21	11	206
	Renciści	78	14	7	53
	Uczniowie i studenci	64	21	15	69
	Gospodynie domowe i inni	54	29	18	55
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	77	12	11
spółce właścicieli prywatnych i państwa		76	17	7	82
sekt. pryw. poza rolnict.		79	9	12	227
prywatnym gosp. rolnym		75	14	11	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	71	20	9	96
	501–750	66	17	17	88
	751–1000	68	20	12	143
	1001–1500	74	15	11	148
	Powyżej 1500 zł	79	14	7	194
Ocena własnych war. mater.	Źłe	59	25	16	107
	Średnie	71	18	12	374
	Dobre	77	12	10	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	32	22	37
	Raz w tygodniu	72	18	10	431
	1–2 razy w miesiącu	74	12	14	160
	Kilka razy w roku	78	14	7	204
	W ogóle nie uczestniczy	71	12	17	90
Poglądy polityczne	Lewica	79	11	9	126
	Centrum	81	11	8	285
	Prawica	69	24	7	286
	Trudno powiedzieć	62	15	23	235

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Państwowej Komisji Wyborczej?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		22	63	15	929
Płeć	Mężczyźni	20	69	11	448
	Kobiety	24	58	18	481
Wiek	18–24 lata	29	59	12	103
	25–34	22	68	10	185
	35–44	23	54	23	164
	45–54	20	71	9	145
	55–64	20	64	17	164
	65 lat i więcej	20	63	17	168
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	60	17	369
	Miasto do 19 999	17	62	21	138
	20 000 – 99 999	19	71	11	173
	100 000 – 499 999	23	67	10	156
	500 000 i więcej mieszk.	27	62	11	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	53	23	192
	Zasadnicze zawodowe	24	59	17	229
	Średnie	21	64	15	286
	Wyższe	18	76	6	223
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	12	77	11	88
	Średni personel, technicy	13	77	10	42
	Pracownicy adm.-biurowi	24	66	10	72
	Pracownicy usług	28	53	19	51
	Robotnicy wykwalifikowani	24	62	14	99
	Robotnicy niewykwalifik.	35	50	16	35
	Rolnicy	16	72	12	41
	Pracujący na własny rach.	30	57	13	42
	Bezrobotni	22	55	23	76
	Emeryci	18	64	18	206
	Renciści	26	55	19	53
	Uczniowie i studenci	31	57	12	69
	Gospodynie domowe i inni	18	73	9	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	16	69	15	123
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	64	11	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	62	12	226
	prywatnym gosp. rolnym	16	69	16	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	30	50	20	96
	501–750	16	63	21	88
	751–1000	24	65	11	143
	1001–1500	23	61	16	148
	Powyżej 1500 zł	23	70	7	193
Ocena własnych war. mater.	Źle	13	64	23	107
	Średnie	20	66	14	374
	Dobre	25	61	14	447
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	63	19	37
	Raz w tygodniu	23	64	13	429
	1–2 razy w miesiącu	23	60	17	160
	Kilka razy w roku	23	64	14	203
	W ogóle nie uczestniczy	14	68	18	90
Poglądy polityczne	Lewica	33	58	9	125
	Centrum	24	65	11	284
	Prawica	15	76	9	286
	Trudno powiedzieć	21	50	29	235